

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petična vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani veljajo:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji veljajo:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja veljajo 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan in sicer ob 5. uri popoldne.

Dva slučaja, ki opominjata na Tisza-Eslarski dogodek.

Nek spoštovani gospod, čegar ime bomo spodaj imenovali, pride k redakciji časnika „Westungar. Grenzboten“ ter pripoveduje iz svoje mladosti sledeči slučaj:

„Obiskoval sem gimnazijo v Požunu (Pressburg) in bil ravno l. 1843 v II. gimnazijalnem razredu. Imel sem prijateljstvo z judovskim dečkom Lichtenthal; obiskoval sem ga večkrat v hiši njegovih starišev, kateri so me dobro poznali. Stanovanje Lichtenthalovo je bilo proti dvorišču stare sinagoge (shodnice). Bil je velikonočni čas, sabotni dan. Ko sem omenjeni dan svojega tovariša obiskal ter ga proti mraku zapustil, videl sem odhajajoča vrata stare sinagoge odprta. Radoveden stopim vanjo, da bi videl, kako judje opravljajo službo božjo. V sinagogi sem videl stati šest do sedem mož. Nisem se nadjal prav nič hudega. Zapazil sem pa kmalo, da so začeli o meni govoriti, in eden teh možakov se je hitro spravil k vratam ter jih od znotraj zaprl. To se mi je začelo čudno zdeti; bal sem se, da me bodo venkaj zapodili. Naenkrat pa zagledam v tej družbi tudi očeta svojega šolskega tovariša Lichtenthala. Ta me urno poprime za roko ter popelje, očitno zoper voljo drugih, v svoje stanovanje. Tu je začel v nerazumljivem mi jeziku pripovedovati nekaj svoji ženi in otrokom, tudi svojemu sinu, mojemu tovarišu. Dobro se spominjam, kako me je strah sprehajal, videti, da so vsi z velikim strmenjem ga

poslušali. — Drugi dan mi je začel moj tovariš Lichtenthal, s katerim sva bila prav prišrna, tako-le pripovedovati: „Ti, Jožef, velika sreča je bila za-te, da so bili včeraj tudi moj oče v tempeljnu, sicer bi ti bil klavec vrat prerezal.“ Dasiravno nisem o teh in enacih judovskih stvarih ničesa vedel in sem bil s to judovsko družino prav znan, vendar je to pravilo na me velikanski vtis. — Jaz te dogodbe svoje mladosti nisem nikdar pozabil ter sem jo mnogim pripovedoval. Da se je pri sedanjem Tisza-Eslarskem dogodku spomin na moj lastni pripetelji zopet močno oživel, se lahko razumi. — Ako bi ne bilo starega Lichtenthala takrat pri meni, gotovo bi bil jaz žrtva strašnih judovskih vraž. Ester Solymosy je mrtva in ne more pričati več. Jaz pa še živim in zdi se mi, da sem dolžan to tudi sodržavljanom naznaniti. Pripravljen sem pa tudi, to kedar in kjerkoli, tudi s prisego potrditi. — Moj profesor omenjeno leto je bil Benovics in vodja Pendel. Med mojimi šolskimi tovariši je bil Scheuthauer, sedanjí vseučilišni profesor. Izmed Požunskih šolskih tovarišev se še natanjčno spominjam na: Pfeiferja, Fradingerja, Aichingerja in na oba Premma, eden je bil Alojzij, drugi Jožef.“

Gospod, kateri nam je brez vse strasti sporočil ta svoj lastni dogodek, se imenuje Czafik Jožef in je sedaj vradnik pri ogerski državni železnici v Reki (Fiume). Posneto: „Oesterreichischer Volksfreund“ 1. julija t. l.

Iz Gradca pišejo dunajski „Trübne“ sledeče:

Skrivnostni dogodek, na kterega nas spominja Tisza-Eslarska pravda, tukaj zelo pretresujejo. Bilo je nekako pred devetimi meseci, ko sta prišla dva ogerska juda v kraj „Nestelbach“, 3 ure od Gradca, vse staknila in čez 1 uro odšla. Ko sta zginila, začeli so pogrešati 7letnega, zelo prijetnega dečka ondotnega zdravnika Pendel-na. Deček je kaj rad zahajal k svoji botri, gospej Lutz, ki je bila brez otrok. Zvedeli so stariši, vsi v skrbeh, da je bil tisti dan njih otrok pri omenjeni gospej, pa kaj malo časa. Z združenim naporom se je starišem posrečilo vsaj nekaj sledu dobiti. Zvedeli so, da je bil deček pri omejenih dveh judih, ki sta odšla v Gleisdorf. Zasedovali so dalje. Služabniki železnični so jim pritrdili, da sta z zadnjim vlakom zahodne železnice res odpotovala popisana juda in imela zavitega nekega fantiča omenjene starosti. Na vprašanje nekega železničnega strežaja, ali je deček bolan, sta djala, da je le truden in spi. Zvedili so tudi, da sta juda izstopila kako uro od ogerske meje iz železnice ter se podala od tod na Ogorsko. Vse daljno popraševanje je ostalo brez vspeha. Tukajšnje državno namestništvo je razpisalo dar 100 zlatov, kdor bi zasledil otrokova roparja; — žalibog, doslej je bilo še vse zastoj. Oče dečkov, obče priljubljen mož, je pri 36 letih že osivel in botra otrokova je same žalosti zblaznela ter bila odpeljana v norišnico. Kaj se je otroku zgodilo, — o tem se razširjajo strašne misli po celi okolici. Sploh mislijo, da sta odpeljava tudi — morilca otrokova.

Listek.

Drobnosti o cesarjevih dnevih.

Z Dunaja prišlo je več dopisnikov za judovske liste. Eden takih krivonoscev zašel je tudi v čitalnico in se čudil, da se tu govori nek jezik, kterega on ne razume. Ker je bil siten, bil bi kmalu ropot. Pa gostje so bili zmernejši od njega — še celó, ko je nemški rokel: „Tu sem pa zašel v brlog, v katerem se utegne primeriti, da človeka snedó.“ — „Ne bojte se, gospod ali kar ste že“ — se oglasi čvrst Dolenjec, ki tudi nemški zna, — „meso pač radi jemó, toda judovskega ne; toraj bodite brez skrbi!“ — Judovski časnikar se je potem pobral, pa prav tiho.

Na kolodvoru, ko so pričakovali cesarja, sille so se tri gospodične posebno naprej. Vratar jim je rekel, da jih ne more pustiti čez ograjo na kolodvor. Na to reče ena teh „frajlic“ po nemški: „Se ve da, danes so na konji Slovenci. Če bi bile me kake dekle, bi nas gotovo spustili notri, da bi „živio“ vpile.“ To so bile olikane „tajčkrajnarice“.

„Kaka zastava pa je to?“ prašal je na novem ali sedanjem Turjaškem trgu ponosen

mož — menda župan, ko je videl višnjevo rumeno zastavo vihrti z neke plemenite hiše. Ljudje okrog mu niso vedeli dati odgovora in ko je bilo vse tiho, rekel je: „No, potlej mora pa biti kaka mokra plahta, katero so izobesili, da se posuší.“

Neverjetno je skoro, kako so si prizadevali ljubljanski nemčurski „turnarji“ rešiti svojo čast pred presvitlim cesarjem. Po evangelji rečeno: pobirali so ljudi po cestah, so jih oblekli v svatovsko, to je, turnarsko obleko in nek krojač v gledališnih ulicah je bil tega prav vesel. Koliko je bilo zraven udov, si lahko vsak misli, ker svoje „marke“ ni nobeden nosil okoli vratu ali na prsih.

Ker so si ljubljanski nemškutarji toliko prizadevali, da bi preupili Slovence s svojimi „hoch“, pa so bili po „živio“ zadušeni tako, da se je slišal le „oh“ kakor zdihljeje, se zdaj mlajši narodni svet norčuje ž njimi in jim nagaja z „oh!“ — češ, da je to zdihovanje po nekdanji mogočnosti zastoj.

Nemčurski agenti in drugi njihovi privrženci so se pred cesarjevimi dnevi lagali po ljubljanski okolici, da kmetje ne bodo smeli priti v mesto, dokler bo cesar v njem; to so storili iz tega namena, da bi okoličane ostra-

šili, da bi jih preveč ne prišlo „živio“ vriskat in da bi se nemški ali marveč nemčurski zarod mogel bolj postaviti pred cesarjem. Razen tega strašili so jih s tem, da bo tiste dni v Ljubljani silna dragina povsod. S prvim niso veliko opravili, ker ljudstva je vendar privrelo od vseh krajev goste gručice, — pač pa z drugim, ker si revni ljudje niso upali skoro v nobeno krčmo tudi pod Turnom, in so trpeli žejo in lakoto, krčmarji pa škodo. — Zdaj pa ti nemčurski zagrizenci trosijo po mestu in okoličnih vaseh laž, da se je cesar o „Sokolovih“ jako neugodno izrazil. Vse to je onemogla jeza.

Na kazinskem zidu so bile pribite dva metra dolge črke „HOCH!“ Ko to vidi nek znani šaljivec, reče: „To se mi zdi pa ravno tako, kakor delajo poredni šolarji. Ker ne smejo profesorju reči o . . ., gredo to zapisat na kak zid.“

Tujec, ki je prišel v Ljubljano z vero, da je vsa ali vsaj po ogromni večini nemška, pa je našel skoro vso slovensko, prašal je ves zavzet: „Kje pa so tukaj nemci? Kje jih bom dobil?“ — „Morda jih bo kaj v živinski razstavi,“ — mu odgovori najbližji gledalec, — „tje se potrudite!“

Žalost je splošna in velika, da temu grozovitemu zločinstvu ne pridejo na sled.

Krščanska kri pri judovskih obredih.

Ogerskemu časopisu: „Magyar Allam“-u, so poslali nedavno neko spisano delo pod naslovom: „Il sangue Cristiano nei riti Ebraici della moderna Sinagoga. — Revelazione di Neofito ex rabbino monaco graeco.“ — O tem piše imenovani časnik:

Neofit (kršeneec), moldavski jud in rabin, je sprejel krščansko vero ter postal grški menih. Po svojem spreobrnjenju, l. 1803, v 38. letu svoje starosti, objavil je sledeče delo: „Pobijanje judovske vere in njenih obredov iz sv. pisma stare in nove zaveze.“ Ta spis so prestavili tudi v novo grško in arabsko in je doživel mnogo izdaj na Rumunskem, v Carigradu in drugod po vzhodnjem. Vendar pa so pri vsem tem izvirne izdaje kakor tudi prestave sedaj po bukvarnah bele vrane. Vse te knjige namreč so pokupili, kar mogoče hitro judje, da bi se njih skrivnosti krvavih obredov po teh spisih ne razširjale. Zgoraj narejeno delo je italijanska prestava spisa bivšega rabina, obsegajoč 12 poglavij. Pisalec so bile popolnoma znane skrivnosti judovskih obredov, pri katerih rabijo tudi krščansko kri. Pove pa tudi, da to ni nobena pismeno dana zapoved, ampak le ustno izročilo, katero se razširja od ust do ust. Te skrivnosti pa ne vé vsak jud, ampak le tisti, ki se kažejo najbolj zanesljive. Tistemu, kteremu hoče rabin ali družinski oče to skrivnost razodeti, zatrjuje s strašnimi zarotbami, da bi se ja ne predrznil tega nobenemu kristjani, pa tudi nobeni judinji izdati; sčasoma utegne to odkriti enemu svojih sinov, kateri se mu zdi najbolj moder in molčeč. Neofit pripoveduje, kako je on zvedel od svojega očeta to skrivnost v 13. letu svoje starosti, takrat, ko ravno judje venčajo svoje otroke z „vencem moči.“ Ko mu je oče položil venec na glavo, mu je izročil tudi to skrivnost, katero je judom sam Bog razodel in zatrdil; pristavil pa je sinu: „Moj sin, rotim te pri silah nebes in zemlje, da to skrivnost v svojem sreju obdržiš. Ne povej je ne svojim bratom, ne svojim sestram, ne svoji materi, ne svoji soprogi, ali kterikoli živi osebi, ampak samo enemu, kateri je tega najbolj vreden zaradi svoje modrosti in molčečnosti in ravno s tem naročilom, kakor jaz. Moj sin, zemlja naj ti odpove svoj počitek in naj ne sprejme v svoje osrčje tvojega trupla po smrti, če bi se predrznil kedarkoli in kakorkoli, naj ti bodo razmere še tako strašne, to skrivnost razodeti; v tem slučaju naj pride moje prekletstvo čez te, naj te spremlja noter do smrti in celo v večnost.“

Neofit pripisuje strahu pred temi zarotbami in prekletstvom, da mnogo judov, ki se pokristjanijo, tega niso razglasili, ali pa še celó tega vedeli niso. Prej navedena knjiga obsega razun prestave Neofitovega spisa še obširen dodatek, kjer pripoveduje zgodovino samo javno znanih obrednih umorov človeških ter jih našteje od l. 1071 prav po imenu 75. Zadnji je bil v Tisza-Eslarji, o kterem se sodba ravno zdaj vrši.

Šeststoletnica.

Iz Novega mesta, 14. julija. (Šeststoletnica na tukajšnji gimnaziji.) V noči od 10. na 11. dan t. m. se je bliskalo, grmelo, in treskalo, da je bilo človeka groza in strah. Marsikteri

dijak, prebuden iz sladkega spanja, je žalostno zdihi: Naša slovesnost bo splavala po vodi. „A Kranjca Bog ne zapusti, če Kranjec Boga ne.“ 11. dan julija bil je krasen dan in slovesnost se je vršila pri najlepšem vremenu. Naj tedaj nekoliko opišem slovesnost, katero je priredila tukajšnja višja gimnazija na slavo 600letne zveze Kranjske z Avstrijo.

Z gimnazije in z zvonika frančišk. cerkve vihrale so 11. t. m. po tri velikanske zastave. Prednja stran gimnazije bila je z venci in smrekami okinčana. Zlasti okrašena, po navodu g. prof. Riedl-a, bila je gimn. dvorana. Spredaj visela je s svežimi cveticami in venci krasno ozaljšana cesarjeva podoba, na stenah pa podobe presvitle cesarice, cesarjeviča in njegove soproge. Vsa dvorana je bila preprežena z venci in okinčana z zastavicami.

Ob 9. uri bila je v frančišk. cerkvi slovesna sv. maša, pri kateri so peli dijaki „Hallerjevo“ mašo pod vodstvom skušenega P. Hugolina. Da, to je petje; veličastni forte, mili v srce segajoči piano in izvrstno izrekanje posameznih besed. Žalibog, da se na poslednje sploh le premalo pazi. Človeka mora jeziti, a ne povzdigniti, ako posluša petje, naj bo sicer še tako dobro, pa besed ne razume. Besede same že povzdignejo človeka, melodija je k temu le pripomoček.

Ob 11. uri bil je napovedan koncert, kterega spored bil je sledeči: 1. Nagovor, 2. deklamacije, 3. petje. Zbralo se je jako mnogo prav odličnega občinstva. Točno ob uri stopi na oder za podporo revnih dijakov mnogozasluženi gimn. vodja, g. Fiseher, in v kratkem, a krepkem govoru omenja obilnih zaslug, ktere so si pridobili Habsburžani za Kranjsko sploh in za Novomesto posebej. H koncu zakliče trikrat „živio“ presvitemu cesarju in Njegovi rodovini, kar je našlo gromoviti odmev od strani dijakov.

Sledile so potem deklamacije in petje. Kaj naj hvalim? Oboje bilo je izborno, izvrstno. Zlasti pa so bile slovenske pesni in deklamacije gromovito aplavdirane. Vse to pa je storilo, da se je občinstvo pri skoro neprenesljivi vročini izvrstno zabavalo.

Popoldne ob 4. uri bili so gimn. dijaki pod nadzorstvom dotičnih razrednikov pogosteni v treh gostilnah. Da je bilo tu vse živo, veselo in navdušeno, si lahko mislite.

Najlepši del slovesnosti bil je prihranjen na večer, namreč razsvitljava gimnazije. Točno ob 9. uri začeli so prižigati lučice. Gromoviti „živio“ zadoni, ko se prikaže na oknu v prvem nastropji cesarjeva doprsna podoba, razsvitljena po plinovi luči. Dijaki in ljudstvo zapoje navdušeno cesarsko himno.

Prižigali so tudi bengaličen ogenj, ki je čarobno razsvetljeval gimnazijo, frančiškansko cerkev in bližnje hiše. Razsvetili so isti večer tudi drugi ljudje v obližji svoja okna. Zlasti okusno bil je razsvetljen vrt g. Mehore in frančiškanski samostan.

Pevci so peli še nekaj pesmi in ob 10. uri bila je slovesnost pri kraji in ljudstvo, kterega je vse mrgolelo, se je razšlo. 11. dan julija nam je bil in nam ostane v resnici „velik, slaven, krasen dan“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. julija.

Avstrijske dežele.

Iz Prage, 21. julija. Iz českega deželnega zbora. Predsednik knez Franc Lobkovic

je predložil prošnjo kupčijske zbornice v Budjevicah za pripomoč, da se izdela krajevna železnica Budweis, Krumau, Salnau. — Komisija za okrajne in občinske zadeve predlaga naslednje: Drže se sklepa deželnega zbora dne 21. oktobra 1881 bi bilo na korist javni upravi želeti, da bi vlada sestavila vsa tista postavna določila, ki natanko določujejo izročeni delokrog občinam (kar zadeva policijo, javno varnost itd.) Tudi bi bilo želeti, da bi vlada predložila načrt postave, da se iztirjanje davkov vstavno vravná. Med vlogami je poročilo budgetne komisije, ki nasvetuje, da naj tistih 31.280 gld., ki presegajo stavbene troške, ker se je pri nemškem deželnem gledišči zaradi varnosti moglo več potrositi, prevzame domestikalni zaklad za l. 1883, in deželnemu odboru naj se naroča, naj predloži deželnemu odboru pošte vseh stroškov za popravo in varnostne naprave pri nemškem deželnem gledišči, in naj se opraviči, kako se je porabil privoljeni (preliminirani) znesek 334.792 gld., vzlasti pa presežek (veče izdajke), kar se bode še le pokazalo, ko bode delo prevzeto (kolavdirano). Prestopili so potem na dnevni red. Poročilo deželnega odbora zastran naprave drugega nemškega deželnega gledišča in zaradi letnega porazdeljenja svote 150.000 gld., ki se je na posodo vzela za grajenje narodnega gledišča, se je oddalo budgetni komisiji, m. l. je ostalo to nerazrešeno. Zbor je sprejel poročilo budgetne komisije o gospodarstvi deželnega pahišnega gospodarstva za 1882. Prihodnja seja bode v ponedeljek.

Iz Zagreba, 20. julija. (Vmestilni zaklad za granico). Najboljših zakladov eden, da se gospodarstvo pospešuje v nekdanji vojaški granici, je tako zvani vmestilni zaklad (investirungsfond). Vstanovljen l. 1872, je sklenil svojo desetletno opravilno dobo z l. 1882. V teh 10 letih so porabili, da les s pridom prodajo, 475.493, za pospeh prometa 7.220.246, za izsušenje in namakanje zemljišč v Posavji 1.512.105 gl., za namakanje po Krasu 103.399 gl., za pogozdovanje na Krasu 103.399 gl. za šole 757.355 gl., skupaj tedaj 10.567.171 gl., tedaj poprek nad 1 milijonov za kulturne namene. Ako pomislimo posamezne te nastavke, vidimo, da so vsestransko koristni in plodonosni. Napravili so mnogo cest po krajih, kjer jih je bilo zeló potreba, tako so podpirali kupčijo in promet v teh krajih. Dela pri obrambi Save so vsaj nekterim krajem koristila, za šolstvo so izdali lepo svoto. Ta zaklad dobro obrnjen bode tudi v prihodnje v blagor in korist deželi.

Vnanje države.

Iz Francoskega. V Parizu se zopet pripravljajo na preganjanje tujcev, vzlasti Nemcev. Tistih 50.000 nemških delavcev, ki tam žive, so prikriti vojaki, ki le čakajo, da bi jim iz Nemškega poslali orožja in uniforme, da bi potem napadli Parizane. Nekaka tolažba Nemcem je, da bodo iztirali tudi Belgijance in Talijane. V Ronbaix so bili 20. t. m. zopet nemiri. Anarhisti so upili po mestnih ulicah in so slavili socialno revolucijo, metali so kamenje v hiše, razsajali po kavarnah in gostilnah. Razgrajali so dve uri, dokler jih ni policija, nekaj pa dež razpodil.

V Petrogradu so ustanovili komisijo, ki ima prevdarjati judovsko vprašanje. Predsednik te komisije, grof Pahler, je poslal člana te komisije na Nemško, Francosko in Angleško, da tudi tam pregleda to zadevo in izdela spomenico, ki se ima ozirati na zgodovinsko stran tega vprašanja.

O krivem preroku (Mahdi) poroča se iz *Sudana*. Ima še zmirom kakih 4000—5000 mož v Il Obeid. Vjeti črni vojaki egiptovske armade so k njemu pristopili, plače jim daje polovico več kakor khediv. Mahdi ima mnogo zakladov, skriva pa jih v kraje, ki so od tod 80 milj. Ghebel Gadir to dela iz strahu pred častniki, na katerih zvestobo se ne more zanašati. Vjeti duhovni in nune so še pri življenju. Za odkupo so mu že ponujali denarjev. Do kristjanov ni prehudo neusmiljen, misijonarje bi oprostil, pa se boji svojih ljudi, ko bi to storil. Sicer pa ima Evropejce na svojem dvoru. Lansko leto je vjel tudi Nemea Berghoffa. Mahdi je

zapovedal, naj z njimi dobro ravnajo, a kljubu temu so ga umorili. Pravijo da ga je to močno razjarilo . . . (Kako se misijonarjem godi med tako druhaljo, ni težko uganiti).

Izvirni dopisi.

Iz okolice kamniške, 20. julija. (*Kakoršno življenje, taka smrt.*) Gledé dušnega življenja človekovega se ta pregovor pri smrti gotovo spolnuje. Pri telesnem življenju pa izvršitev tega reka ni vselej natančna. A previdnost Božja je dopustila, da se je pred kratkem časom tudi v tem oziru ta rek izpolnil pri treh osebah v treh tednih pri zaporedni smrti ljudi srednje občine, v kateri večidel 3 odraslene osebe komaj v polovici leta umrjô. Bile so sicer vse tri osebe, posebno poslednji dve, visoke starosti, a kar je pri taki starosti mogoče, precej zdrave, vendar so pa vse tri nagle neprevidene smrti umrle. To se je godilo na nasledni način:

Prvi je bil jako premožen trgovec, kateri se je s trgovino vedno vkvarjal. Gre še precej zdrav od doma v Trst zarad barantije. V mestu srečno opravi svoj posel, ali ko je svoj časni cilj in konec dosegel, ga Bog v majhnih trenutkih časa na odgovor zarad svojega hiševanja pred se v večnost pokliče; vendar ima še posebno srečo, da ga zamore še pred poslednjim izdihljajem mašnik s sv. oljem maziliti.

Čez dober teden dni po smrti tega pride vrsta na staro ženico. Silno pridna je bila vse svoje žive dni, poletenski čas je mnogokrat ves ljubi dan na polji delala, in ker je bila stara mati pri hiši, je utegnila od jutra do noči na njivi ostati in delati. In tudi smrt jo je na polji zasačila. A ne pri delu, temveč od doma gre še precej zdrava v cerkev molit. Komaj stori kakih dve sto korakov pota čez polje proti cerkvi, ji slabo prihaja, vsede se na tla in dušo izdihne. Ko jo ljudje zagledajo, gredó k nji, da bi jo na dom odnesli, ali kako se prestrašijo, ko že mrtvo najdejo!

Čez teden dni po ti prigođbi pride vrsta nagle smrti na čez osemdeset let starega krepkega prosijača, kateri še ni mislil, da ga smrt že za vrat objema, in da mu ga bo skorej zavila; sam je večkrat govoril, da je trden, kakor jeklo, in da ne bode nikdar umrl. In resnično, večkrat je padel z visočine, ali s čelšnika pri peči na trda tla, skorej vsak človek se pri tacem padeu nekoliko pohabi, a on se nikdar hudo ne poškoduje, tudi ni bil skorej nikoli bolan. Ne bilo bi mu treba prosijačiti in ljudi nadlegovati, ker je bil iz velike kmetiške hiše doma. Pa gospodinja, vdova z majhnimi otroci, je njemu in tudi svojim otrokom le pičlo hrano dajala; on je pa mnogo hrane potreboval, pa tudi večasih nekoliko žganja, zato je prosijačil po domači občini, pa tudi po okolici, zlasti o spomladanskem, za živež slabem času. Dober prijatelj vidi nekega dne tega prosijača po cesti korakati, pa takrat je bila skoraj vsa cesta njegova; zdaj se je zatekal na to, zdaj na uno stran. Čez nekoliko dni popolnoma treznega svari prijatelj, ter ga prosi, naj se varuje žganja piti, ker mu škoduje na duši in na telesu. On dobro sprejme opominjevanje, pa se izgovarja, da mu kak prijatelj polovico frakeljčka daruje, pa ga precej omami. Resnično, bil je nekoliko časa ves vrtoglav, in ljudje so že treznega zapazili, da se opoteka, tudi je enkrat v vodo padel, pa vendar srečno iz nje prikobacal. Nekega jutra

gre po okolici prosijačit, in proti večeru koraka počasi memo grajščine proti domu; hlapei ga vidijo, da se močno opoteka. Četrť ure ima pota še do svojega dóma po ravnini, po travnikih. A tukaj ga nesrečna smrt zaleze. Majhen potok teče memo travnikov, in moral je iti čez kratko brvico, da je zamogel na svoj dom priti. Ko po brvici koraka, čez katero je že mnogo tisočkrat srečno prišel, omahne na stran, in pade v potok. Mogoče, da je na kak štemelj priletel in se pobil ali pa vsmrtil. Plitva voda ga je zanesla seženj daleč pod vrbovo korenino. Tisti večer ni nihče vedel za nesrečnega mrliča, ker je kraj samotni, in ker redkokrat, zlasti ponoči, óndi kak človek hodi, pa ko bi bil tudi kdo čez brv šel, bi ga ponoči, pa morebiti tudi podnevi ne bil zapazil, ker ga je grm prikrival.

Kako je bil najden? Kosec pride do vode, da bi svoj brusilni kamen v vodo pomočil, da bi koso poostril, a zdaj zagleda, o groza! mrliča v vodi ležati, pa ga ne spozná, ker je na obrazu ležal. Hitro se vest te nesreče po okolici raznese. Skoraj najbližnja hiša je dom nesrečnega, kake pol četrtinke ure od brvice oddaljena. Ko hišni otroci žalostno novice zvedó, precej pravijo: Pojmo gledat, morebiti so naš stari oče, kateri sinoči niso domu prišli. Ko ljudje do vode pridejo, vidijo, da mrlič leži z glavo v vodi pod vrbovo korenino in z roko še vedno drevesno vejo drži. Ko ga na suho potegnejo, precej otroci imenovane hiše v mrliču svojega starega očeta spoznajo. Ljudje so potem tako po občini govorili:

Trgovec je vedno po trgovini hodil, in na taki poti ga je smrt s svojimi koščenimi rokami zagrabila, ter končala. Stara žena je poleti vedno na polji delala, in na polji je svoje življenje sklenila, prosijač je hodil po prosijaških potih, in na takem potu so se iztekale ure njegovega časnega življenja. Kaj hočemo mi reči? Rečimo: Bog! daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti! Naj počivajo vsi trije v miru! Nam pa naj ta žalostna prigodba globoko v spomin vtisne tisto Jezusovo opominjanje, ko pravi: „Bodite pripravljani, ker ne veste ne dneva ne ure, kdaj Gospod pride. Blagor hlapeu, kterege, kadar njegov Gospod pride, čujočega in pripravljenege najde.“

Mokronog, 22. julija. (*† Matej Markovič.*) Danes je tukaj umrl vpokojeni duhovnik č. g. Matej Markovič, ki je že več let bolehal. Rojen je bil v Trebnji 13. septembra 1802, v mašnika posvečen pa 20. septembra 1829. V duhovnem pastirstvu je marljivo deloval po raznih farah naše škofije, dokler se je kot onemogel starček podal v zasluženi pokoj in se slednjič nastanil v lastni hišici v Mokronogu, kjer je pa še zmir domačim duhovnom po okoliščinah v pastirstvu pomagal in marsikterege Nikodema z veseljem sprejemal. Bog mu poplačaj njegov trud in prijaznost.

L. 1879 je obdan od svojih častiteljev in spoštovalcev obhajal svojo zlato mašo, izrazi spoštovanja in prijateljstva so častitljivega starčka zeló ganili. Bil je, ako ga bolehavost ni na postelji držala, vedno delaven in še zadnja leta je sostavljal premišljevanja in molitve za obiskovanje ss. Stopnjic, ktere je pred par leti pomnožil in na svetlo dal Anton Žlogar, kakor se bere v dotični knjižici, ki romarjem, zahajajočim na Žalostno goro, kaj dobro služi. — Dosegel je v kljub bolehavosti visoko starost skoro 81 let. Pogreb bode 24. julija. Ranjki

gospod se vsem znancem in duhovnim sobratom priporoča v molitev in blag spomin.

Hrvatska, 20. julija. (*Nemci v Rusiji.*) „Pozorov“ dopisnik, v hrvatskih krogih mnogočislana ličnost, ki je o carovem venčanju pošiljal glasilo neodvisne stranke mnogočislana poročila, poslal je istemu časopisu dopis iz Moskve, v katerem hrvatskemu občinstvu odkriva važne stvari. Vedoč, da bodo njegove izjave zanimale slovensko čitateljstvo, priobčujem Vam njegov dopis; glasi se:

„Veliko senzacijo vzbudil je dopis v Aksakovi „Rusiji“ iz podoljsko-volinjskih krajev o nemških kolonistih. Oni se lepo naseljujejo s privilegiji in mnogimi vgodnostmi na ruski zemlji, ostajajo pa nemški podložniki. Mlajši Nemci v Ruski so l. 1870—1871 vsi vojskovali se proti Francozom, tako, da so doma v Rusiji ostali sami starci in ženske z otroci. Zato se pričakuje, da bo ministerstvo v kratkem izdalo postavo, po kateri bo moral vsaki doseljenec po preteku 3 let postati ruski podložnik, ali pa vrniti se v svojo dotično domovino. Nemce je to strašno osupnilo; nemški „Herold“ v Petrogradu piše o tem prav zaničljivo, ter imenuje to stvar „bolezen“ in „mrzlico“. Med temi Nemci je največ Prusov naseljenec. To je tem nevarnejše, čem bliže so doseljenci avstrijski meji in med Poljaki in med Judi, ker tako ti trije Rusiji sovražni življi sestavljajo „pruski kordon in predstražo“ Veliko-Nemcev v zahodnji Rusiji. Pravi čudež je, koliko predpravie življajo Nemci v Rusiji še dandanes na škodo ruske narodnosti, na škodo ruske trgovine in države. V baltovskih pokrajinah ima povišče Nemcev v oblasti okolu 3 milijone litavskega, lotiškega, ruskega prebivalstva. V Rigi delajo nemški baroni in trgovalci, v Drptu pa vseučilišni profesorji na vse kriplje proti Rusiji, ki jih mastno pita! — Tega načina se poslužujejo tudi Poljaki, kolikor morejo; tudi oni polonizirajo ruske kmete in neruske podložnike. Med Kovrim in Grodnim je mesto Sejna, v katerem je katoliško semenišče. V tem semenišču se morajo učiti rojeni Litavei in Žmudi poljski, a ne ruski, in od todi se rekrutirajo mnogi poljski duhovniki, ki so potlej ne le proti Rusom, ampak tudi proti svojim rojenim Litaveem in Lotišem. Sejenski škof pošilja med Poljake rojene Litavee duhovne, rojene Poljake pa med Litavee. Zato zahtevajo zdaj ruski časopisi, naj bi se rojeni Poljaki duhovniki in škofje premestili med Poljake, rojeni Litavei pa naj se povrnejo med svoje rojake; poljsko semenišče med Litavei v Sejmi naj se dvigne pa prenese 20 vrst blizu mesta Suvalki. Vrh tega naj bi se Litavei zanaprej poleg svojega materinskega jezika učili ruski jezik namestu poljskega. Čudno je, vendar je res, da v bivših poljskih pokrajinah mnogi Belo- in Malorusi, Litavei in Lotiši in Žmudi sebe drže za Poljake zato, ker so katoličani, ter se mnogi radi uče poljski, kateri pa ne bi se, pri onih pa storé poljski duhovniki svoje, da se naučé poljski. Proti temu neradostnemu stanju vstajajo zdaj — dosti pozno — ruski publicisti in rodoljubi. Jasno je iz tega, da kakor je pri nas pravoslavje, tako tudi v Rusiji katolicizem versko in politično prašanje.

(Konec prihodnjih.)

Domače novice.

(*Letno poročilo realke ljubljanske*) ima na čelu dva spisa, Stauberjev francoski sstavek „les romanciers de l'Empire et de la Re-

stauration“, in slovenski spis Vrhovčev „Kranjske šole in Habsburžani, njihovi pospešitelji“. Učiteljev bilo je 19, učencev v sedmih razredih koncem leta pa 208, med njimi 1 privatist, in sicer 81 iz Ljubljane, 63 iz Kranjskega, 53 iz drugih avstrijskih dežel, 9 iz ogerskih dežel, 1 Bavarec in 1 Italijan. Katoličanov bilo je 202, protestantov 5, jud 1. Za Nemce jih je bilo vpisanih 101, za Slovence 80, Hrvatje so bili 3, Čeha 2, Italijanov 21, Francoz 1. Z odliko jih je leto dovršilo 9, prvi red jih je dobilo 142, dvojko 24, trojko 7, neizprašana sta ostala dva, skušnjo iz enega predmeta jih sme ponavljati 24. Šolnino jih je plačevalo 141, oproščenih je bilo 61, na pol pa 7, in je znašala vsa šolnina 3059 gld. Štipendistov je bilo 17, ter so prejeli vsega skupaj 1510 gld. 46 kr. — Z realko sklenjeno obrtnijsko napredovalno šolo je obiskovalo 169 rokodelskih učencev, in 17 samostalnih delavcev in pomočnikov, ki so pa obiskovali samo risanje. Podučevalo se je ob nedeljah od 8. do 12. ure dopoldne, ob delavnikih pa od pol osme do devete ure zvečer. — Prihodnje šolsko leto se prične 16. septembra, vpisovalo pa se bo 13., 14. in 15. septembra.

(*Deželni vradi*) se te dni selije v svoje prejšnje pisarne v deželni hiši. Tudi deželni zbor bo pri svojem snidenji zopet zboroval v redutni dvorani.

(*Drugi batalijon domačega Kuhnovega polka št. 17*) prišel je v nedeljo zjutraj po železnici iz Kopra v Ljubljano ter je vkvartiran v bivši sladkornici.

(*Šišenska čitalnica*) napravi od 29. t. m. do 19. avgusta v gostilnici pri Čadežu kegljanje na dobitke v prid pevski blagajnici. Dobitki bodo še naznanjeni.

(*Sv. Ana*) se zove novi molitvenik, ki je ravnokar izšel v založbi g. Giontini-ja z dovoljenjem vis. čast. ljubljanskega knezoškofijstva ljubljanskega. V I. delu se čita nekaj o življenji sv. Ane sploh. Potem sledi nekaj o češčenji sv. Ane; o čudovito uslišanih molitvah na priprošnjo sv. Ane in nekoliko posebnih molitev na čast sv. Ane. V II. delu sledijo navadne molitve: Juterne, večerne, spovedne itd. Tisk (Milicev) je razločen in velik, da tudi slabjšim očem še ugaja.

(*Razširjatev*). Iz Škofje Loke se nam piše: Vnanja nunska šola je pretesna postala; sedaj jo bodo vzdignili za jedno nadstropje. Tudi gosp. A. Krenner razširja svojo tovarno za sukno.

(*Samomor ali kali?*) Iz Grosuplja poročal je 13. t. m. „Slov. Narod“, da se je obesila 20letna kmetska deklica iz same žalosti, ker je niso pustili v Ljubljano, da bi videla cesarja. Tamošnji ljudje nič ne vedo o tem vzroku, marveč dvomijo, da bi se bilo deklo samo obesilo, in sodijo, da se je zgodilo kako hudodelstvo.

(*Toča okoli Sežane*) ni bila tako huda, kakor se je poročalo „Edinosti“, ker je komaj tri minute padala suha, sicer pa šla med dežjem. Najhuja je bila v Krepljah in Križi, kjer je pobila tretjino.

Razne reči.

— Umrila je 19. t. m. na Bledu mati baroninje Žvegeljrove, Marija Battisti di San Giorgio.

— Varujejo ga, nemškega cesarja v Gasteinu na Solnograškem. Kedar se gre spre-

hajati, gre pred njim e. k. nižji žendarmerski častnik, nekaj korakov za njim avstrijski (prikrit) policist, za tema gre policisti iz Berolina, ki je bil nalašč v to sem poslan. Za cesarjem gre vsakih deset korakov avstrijski in pruski policist, zadnji je avstrijski žendar. Na trgu Stravbingerjevem je umeščen policijski komisar iz Solnograda za čas, da je nemški cesar tukaj. Temu poročajo policisti in žendari.

— Nyiregyhaza. Ni stvari, da bi mogla bolj osramotiti Oggersko državo, kakor ravno pravda o Tisza-Eszlarskem umoru. Ni je zanesljive priče, kar danes povedo, jutro preklčejo. Videti je, kakor da bi strankama ne bilo za to, da bi se zvedela resnica, marveč, kaj koristi stranki, kdo bo zmagal. Strasti so že prikipele do vrha, in javne osebe s palico božajo. Kam vodi to? Kako da je prišlo tako daleč?

Ko je pred trinajstimi meseci zginila deklica, in je sum nastal, da bi bila nemara deklica žrtva postala judovski vraži, vskipela je jeza vsemu liberalnemu časnistvu od Tise do Sene, od Tisza-Eszlar do Pariza in Londona, ter je iskalo spričalov, da to ni mogoče pri judih, ogerska vlada je od začetka storila vse, da potlači to vero med ljudstvom. Pa ravno ta čudna skrbljivost je ljudi nadražila k ugovoru in iz tega je postala prava borba. Judovskemu časopisu je vse dopuščeno, kar sim in tje posamezni pregreši, to se vse potem katoličanstvu podtika, ako pa le kdo juda za uho prime, bodisi po krivici, ali tudi po pravici, završi po vsem — papirnatem svetlu, to se pravi, jud ne more iz verske vraže se pregrešiti, a katoliški svečeniki, redovniki, ti so vse zmožni storiti. Sila pa silo rodi in vzdignilo se je zoper jude prebivalstvo ob Tisi, kjer je mnogo kalvincev. Najbolj nerodno postopa ogerska vlada. Obravnava zateguje in zateguje, državni pravdnik se pa vede tako, da se mu vsak čudi. — Bolje bi bilo vso obravnavo v vodo vreči, kakor pa tako ljudstvo dražiti in v plamen vlivati olje.

— Profesor dr. Rohling objavlja v „Oester. Volksfreundu“ 8. julija sledeče svoje pismo:

„Ker mi dohaja od judov, posebno od nekega B. Kohna z Dunaja, žugalno pismo, da me bodo umorili, ako bi se predrznil zgoraj imenovano spričevanje (ki ga posnemlje iz dela Vitala, rabina in iz Sahara) pred sodnijo objaviti, toraj prosim to žuganje tudi svetu naznaniti. Ob enem pa tudi javljam, da mi je omenjeni Kohn naznanil na odprti dopisnici, da bo moje odkritje (teh skrivnosti) „kmalo pogubivno“ za-me. Zmirjanje, psovovanje in žuganje mi dohaja vsak dan, zlasti iz Oggerskega. Nek Hollossy Mihaly mi piše danes dolgo pismo, polno psovok in pretenja. Pravi da pride zoper mene kmalo spis, kateri me bo svetu pokazal kot pravega zločinca in spridenega človeka. — S takimi sredstvi se bijejo ti ljudje! Jaz jim dajem popolno dovoljenje tudi še hujski laze o meni si izmišljovati; kajti vsi, ki me poznajo, vedo, kdo in kaj sem. Vsi vedo, da smem vsakemu človeku prosto in nestrahoma gledati v oči; in tako obrekovanje, kakor mi ga žuga Hallossy, storilo me ne bo nemirnega, ne mi zmanjšalo moje veljave. Profesor dr. Rohling.“

— Škof Binder. Ko je preč. škof iz Šent-Hipolita na potovanji bil, ga je ponoči mrtud zadel. Gospodu je sedaj nekoliko odleglo, zdravnik pravijo, da se bo ozdravil. Od vseh krajev poprašujejo po zdravji ljubljenege cerkvenega kneza, vendar k njemu ne spuščajo ljudi.

— V Rimu okoli cerkve „Minerva“, kjer so pred kratkim najdlji egiptovski velik steber, skopljejo dan na dan kaj novega. Pravijo, da je bil tam egiptovski tempel, poslopje pa je bilo porušeno ob času preselovanja narodov. — 16. t. m. so najdlji krasno izdelan steber Serapionovega templja; monolith (cel kos) iz sivega zrnca, na njem so basrelief-podobne svečnikov skoraj naravne velikosti, lepo izdelani. Starinoslovci pravijo, da je to neprecenljive vrednosti.

— Na Irskem je bila te dni volitev poslanca za angleški parlament. Izid nam kaže, da po deželi skoraj neomejeno zapoveduje Parnell. Izvoljen je bil Mr. Redmonds za poslanca v Wexford. Ko se je propali kandidat O'Connor Don drugi dan javno prikazal, zasramovali so ga javno. Policija hotela je ljudi razkropiti, a začeli so vánjo metati kamenje, razpodili so potem ljudstvo z bajonetom. — Irski rodoljubi so potem prosili, naj se policija umakne, ljudstvo se boče vže pomirilo. — Ko se je pa zvečer O'Connor peljal na železnico, potegnili so ga iz voza, a Healy in Davitt sta ga rešila iz rok preganjalcev. Kljubu temu pa je zvečer Healy na javnem trgu psoval policijo, rekoč, da je nedolžne ljudi napadla. — Taki ljudje menda ljudstvo hujskajo — a potem pa mir delajo.

Umrli so:

22. julija. Anton Miglič, dninarski otrok, 7 dednov, ceglarske ulice št. 7, griža.

V bolnišnici:

21. julija. Matej Oblak, dninar, 50 let, eksudat. — Marija Nagel, gostija, rak v jetrih. — Jakopina Peirun, delavčeva hči, 1 dan.

V vojaški bolnišnici:

20. julija. Jakob Dolinar, pešec, 24 let, tuberkuloza.

Eksekutivne dražbe.

25. julija. 1. e. džb. pos. Janez Dvornik iz Krške vasi, 23645 gl. Krško. — 1. e. džb. pos. Katarina Dragovan iz Gabrova, 728 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Jurij Humljan iz Bojane vasi. Metlika. — 1. e. džb. pos. Pavel Madič iz Topol 1230 gl. Lož. — 1. e. džb. Laka Bevec iz osredka št. 7, 5062 gl. 20 kr. Ljubljana. — 3. e. džb. pos. Anton Noli iz Sturja 210 gl. Vipava. 3. e. džb. Valentin Zadnik iz Nemške vasi 960 gl. Lož. 3. e. džb. France Steh iz Male Račne. Ljubljana. 1. e. džb. pos. Jože Dormiš iz Studenca 6761 gl. Ljubljana. — 1. e. džb. pos. Janez Šega iz Slatenika, 125 gl. Ribnica. — 1. e. džb. pos. France Rupnik iz Kala. Rudolfovo.

26. julija. 1. e. džb. Anton Petrič iz Podgorice št. 15 — 365 gl. Lašiče. — 1. e. džb. pos. Anton Cimperman iz Narede št. 5, 1180 gl. Lašiče.

Dunajska borza.

23. julija.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 90 kr.
Sreberna „	79 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 45 „
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 85 „
4%	88 „ 45 „
„ papirna renta 5%	86 „ 90 „
Kreditne akcije	160 gld. 292 „ 90 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 gld. 108 „ 25 „
„ avstr.-ogerske banke	840 „ — „
„ Länderbanke	113 „ 75 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	646 „ — „
„ državne železnice	323 „ 30 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	220 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 „ — „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 119 „ 25 „
4% „ „ „ 1860	500 „ 136 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 169 „ — „
„ „ „ 1864	50 „ 168 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 171 „ 75 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ 25 „
5% štajerske zemljiše. odvez. obligac.	103 „ — „
London	120 „ — „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 64 „
Francoski napoleon.	9 „ 50 ¹ / ₂ „
Nemške marke	58 „ 50 „

Sveta Ana

ali molitevne bukvice v češčenju sv. matere Ane.

Sestavil o. Hrizogon Majar.

Se dobiva v moji založbi po sledeči ceni: V pol usnji po 60 kr., vse v usnji po 80 kr., vse v usnji z zlato obrezo po 1 gld.

(2) **J. Giontini.**

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.